

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 3 frt — kr. Negyed évre - frt 75 kr.
Fél évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 6 kr.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket úgy a kiadóhivatal, mint a »Reiter-
ügynökség Budapestben jutányosan vesz fel.

Felelős szerkesztő:

S Z I L B E R J Á N O S.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetések, hirdetmények intézendők.

A Dunát a Tiszával összekötő csatorna.

(Folyt. és vége.)

Nagy szerepre van hivatva a budapest-csongrádi csatorna öntözési kérdésekben is. De ki kell emelnünk a várható nagy előnyök és hasznok mellett a csatorna építésének pénzügyi oldalát is, a mi rendesen minden kérdésben a legkényesebb szokott lenni. A hajózási csatorna Budapesttől Csongrádig 165 km. hosszúságban 25 millió forint építési költséget igényel. Ez összegben befoglaltatnak az összes víz- és műépítmények, áthidalások, turbina- és szivattyútelepek, villamos vezetékek, erőátvitel és hajóvontatási berendezések, világítás stb.

E szerint a hajózási csatorna minden kilométerje 150.000 frtba kerül, beleértve az erő kifejtést és a hajóvontatást is.

Hasonlítsuk ezzel össze a „Duna-Odera“ csatornának most elkészült költségvetését. Ez a csatorna 266 km. hosszú és 85 millió forint építési költséget igényel — erő kifejezés és hajóvontatás nélkül — így tehát egy-egy kilométer 320.000 frtba kerül, az az több mint kétszer annyiba, mint a budapest-csongrádi csatorna.

A németországi Nord-Ostsee-csatorna, mely az Elbatorkolatot a kiel kikötővel hozza összeköttetésbe, tengeri hajók részére 9 méter hajóbemerülésre alkalmas és 98.5 km. hosszú, 100 millió forintba kerül, tehát kilométerenkint több mint 1 millióba.

A budapest-csongrádi csatorna építési költsége — fontosságához és hasznához mérten — igen csekély. De az eddigi tervezetek alapján nem is lehetett volna a csatornát ily költséggel előállítani, hanem a csatorna sokkal több került volna. Hisz ez az egyedüli ok, a miért — még az optimista 1868-iki időben — sem mertünk ebbe a dologba belefogni!

Koltor László mérnök tervének érdeme lesz, ha ez a csatorna most már megvalósításához közeleg.

A csatorna üzembe vétele és üzemben tartása, az erő állandó használhatása folytán, igen egyszerű és könnyű feladattá válik és az által az üzemkiadások aránylag igen csekély összegre redukálódnak, úgy, hogy a 300.000 forintot meghaladni nem fogják; holott a csatorna bevétele már a 2-ik üzem évben legalább 2 millió tonna teher szállítás után lesz számítható és gyors emelkedésnek fog örüvendeni.

Igy a csatorna a befektetendő tőke után fényes kamatozást is biztosíthat.

A finanszírozás a helyi érdekű vasutak módjára volna legkönnyebben keresztülvihető: és pedig úgy, hogy az érdekeltek, melyek között első sorban az állam szerepel, 35—40 százalékot törzsrésvényekben jegyezzenek, a fennmaradó 65—60 százalékot pedig egy bankcsoport elsőbbségi kötvényekre nyujtáná.

A bankcsoporttal az engedményesek már tárgyalásba léptek és ha az érdekeltek részéről a kellő hozzájárulás megadatik, a csatorna építése már jövő évben javában folyhatna és a milleniumra a magyar technika haladását egy impozás és egész Európában példátlan művelet által fényesen bemutathatná.

Ha a németországi nagyszabású hajózási csatorna-hálózatot tekintjük és reményünk az osztrák Duna-Odera csatorna létesítése iránt teljesül, mire a kiállítások alaposak, akkor mi a budapest-csongrádi csatorna segítségével a Tiszavölgynek — a legszebb és leggazdagabb tiszta magyar vidéknek — terményeit hajón, átrakodás nélkül, direkte kényelmesen, gyorsan és igen olcsón a németországi piczokra vihetjük, ott

T Á R C Z A.

A kis erőművész története.

Olyan ábrándos kék szemei voltak, mint a legszebb leánynak s 16 éves kora daczára oly hatalmas izmai, mint bármely erőteljes férfiúnak.

Emlékszem reá, mily büszkén hordozta szét ábrándos szemeit a tapsoló közönségen s mily szerényen fogadta el tőlem előadások előtt uzsonámra kapott vajas kenyérem felét: a kis John az erőművész.

A czirkusz-direktor nagyon szerette, szép jövőt jósolt neki s meglehetősen díjazta. — A közönség kedvence volt az apátlan, anyátlan árva: a kis John az erőművész.

De ő rá nem tettek valami különös hatást sem a férfiak csodálata sem a nők epedő pillantása. — Büszke volt az előbbiekre az utóbbiakat nem vette észre, hisz gyermek volt még a kis John az erőművész.

Csinálta bámulatos gyakorlati nyujtón, korlátlan, párhuzamon, függő hintán, kötélen, lóháton oly hidegvérrel oly biztossan,

mint a mily biztossággal lejt a sima parketten a táncmester.

Engem is szeretett. Az udvarunkon lakott egy kis szobában. Sokszor találkoztam vele nappal, midőn nem volt elfoglalva s beszélgetett nekem élete történetéből egyet mást.

Elmondta, hogy anyját nem ösmerte s már kis gyermek korában vitte atyja — egy moró ember — a czirkuszba hol eleinte — kivált miután apja elhalt — több ütést, mint ennivalót kapott. — Később azonban ereje és ügyessége kifejlődvén kedvence lett a társaságnak mellyel, szép földet utazott be már az országban és országon kívül.

Olyan rokonszerves érczes hangja volt s oly szépen folyékonyan tudott beszélni, hogy órák hosszaiig képes lettem volna elhallgatni őt.

Megtanított birkozni s oly öröm volt ha egy-egy ügyes fogást elsajátítottam, tőle mint akármel tanárnak ha látja, hogy tanítványa szépen halad.

Szive érzékeny volt mint az eol hárfá hurja, melyet a legkissebb szellő megszólaltat megrezget. Utolsó fillérét is odaadta,

ha egy nyomorék koldust látott s a legkisebb féreg halálán képes volt sajuálkozni.

Körülbelül két hétig időzött már a társulattal városunkban midőn a fürdőből hazajöttek szomszédaink Bory X. bárók.

Még megérkezésük estélyén megnézték a czirkuszt. Velök volt leányuk is a festői szép Alice baroness.

Másnap a kis John barátom félenken s pirulva kérdezte tőlem, vajjon nem ismerem e én azt a szép nőt aki első sorban — nem messze a zenekartól — foglalt helyet? Mint megjegyzé ez ideig még egyszer sem látta, előadások alatt.

Mindjárt tudtam hogy Alicet érti s megneveztem őt John előtt. Majd tréfával mondtam neki, ha megakarja a szépleányt látni, abban az élvezetben részesülhet az előadásokon kívül is mert, Alice igen szereti a szabad levegőt s órákig elsétál a parkban, mely szomszédos a mi terünkkel s csak egy vékony fal választja el a kettőt egymástól — csakhamar a kertbe veztettem John s megmutattam neki azt a helyet, a honnan az egész parkot beláthatja.

A szép Alice, mintha csak szavaimat akarta volna beigazolni ott sétált a száza-

Ötödik évfolyam.

az orosz és amerikai konkurencziát győzelemmel leküzdhetjük, földünk jövődelmét és az eredmény által felbuzdítva, termelő képességét is emelhetjük.

(Vége.)

Az alföldi munkás-mozgalom és ellenszerei.

Az „Egyetértés“ ez évi 219. számában igen életrevaló cikk jelent meg a föntírt cím alatt, mely méltó volna egész terjedelmében — ha e lapok szűk tere megengedné, hogy szóról-szóra közöltessék itt.

Azonban ehelyett egyes pontok a mozgalom ellenszerei javaslatából méltó, hogy figyelmünket fölhívja s arról elmélkedjünk. Ámbár még Csongrádon alig van, ami késztesen, hogy az anarkismus ellen védekezzünk, bár akadnak is egyes tulzók, kik Istent káromolva agyonütéssel s lövéssel fenyegetőznek, de ezek beszédjére annyit adhatunk, mint az eb csaholására, mely hangokat ad ugyan, de harapásra gyáva.

És csodálatos, hogy ezeket nem a szegénység készíti a roszakaratu szájhősködésre, hanem a föltűnni törekvés és azon gondolat, hogy majd ily őket a közönség kitűnő egyeniségeknek tartja, holott egészen másként áll a dolog, mert a Lipótmezőre szánják őket!

Ámde nem akarunk e méltán szánandó emberek maguk viselete fölött itt hoszasan elmélkedni, hanem fölvett cikkünk czime némely pontjai fölött okoskodni.

Tizenkét pontra osztja föl cikkirő a szocializmus elleni óvszereit, t. i.:

Ingyen iskoláztatás, mi hála hatóságunk bölcs intézkedésének — nálunk megvan.

Népkönyvtárak felállításáról, mely nálunk nincs.

A hü cselédek és napszámosok megjulalmazására. sat.

De leginkább megragadja figyelmünket a 6. pont. „A munkaadók és munkakeresők nyilrántartásáról.“

Régi-eszménk és javaslatunk már egy „Tudakozó intézet“ föllállítása Csongrádon, de eddig még ez kellőleg nem eszközöltetett.

Ezen pontban a jeles cikkirő javaslatba hozza, hogy H.-M.-Vásárhelyt négy részre fölosztva a város s ilyen minden részben állittassék föl egy-egy rendőri hivatal, ki naplót vezetve mind a munkaadó, ugy a munkakereső szükségletéről s akinek munka hell, mind a kettő kielégíttethetik.

Épen így történik a cselédek elhelyezéséről és intézkedni ezen tudakozó intézetben, minthogy tapasztaljuk naponkint azt a szomorú visszás állapotot, hogy a cselédség időről-időre amiként a bére emelkedik, rosszabb és rosszabb magaviseletű lesz; tolvaj, gorbomba, pletyka, lusta, magaviseletével kedvetleníti el a gazdáját.

A tisztelt cikkirő szerint, ki e javaslatot dr. Baksa Lajos polgármester javaslatából meríti — azon szándékot, illetve javaslatot is teszi, hogy ezen város negyedi rendőrbiztosok kísértének meg a gazda és cseléd közötti békét helyreállítani azon esetben, ha surlódás merülne föl közöttük.

Valóban igen életre való eszme ez, melynek áldásos jóvolta messze jövőre is kihatna ugy a munkaadóra, mint a munkásra nézve s nem lenne a munkást kereső kitéve annak, hogy olykor a félvárost kell összekeresnie, míg munkást kap; de viszont a munkás szájából sem hallanók ama panaszt, hogy éheznek, mert nem kap munkát s ezen viszony a két egyén között csak üdvös jótékony jövőt hozna rájuk!

De miként lehetne ezt Csongrád városban rendezni? kérhető valaki:

Ennek megfajtása a legegyszerűbb módon történhetik:

Vannak most a városnak értelmes tüzoltói és más cselédsége, kik közül egy jóra való egyén, szükség esetén két egyén is megbizátnék azzal, hogy mind a munkaadó, ugy a munkát kereső is, valamint a helyet kereső cselédek, kocsis, szolgáló sat. jelentkezék itt —

ez utóbbiak cseléd-könyv felmutatásával — s a naplóvezető egyén följegyzi a helyet vagy munkát kereső nevét naplójába s az ily individumra szorulók fölvilágosítást nyerhetnek itt.

Itt az égető szüksége annak, hogy ezen ügy is rendeztessek valahára! minthogy nagy szükségét érzi ennek egyik fél aként, mint a másik.

E sorok írőja lelkében megnyugvást talált arra nézve, hogy csakis jót akart! A kivitelt bizza az okosabb emberekre. Egy polgár.

Válasz a „Csongrádi Közlöny“ f. évi 21-ik számában megjelent „Nyilatkozat“ című közleményre.

Ugy látszik, hogy igazuk van azoknak, kik azt állítják, hogy a „Csongrádi Közlöny“ szerkesztője egy mindenkivel szemben megférhetetlen. tisztességet nem ismerő egyén. Hogy ez valóban ugy van, bizonyítja e lapok szerkesztője ellen intézet támadása is.

Ő Szilber János jellemét kifogásolja azért, mert annak nyilatkozata alapján boesátott ki Sohlya Gyula a „Csongrádi Lap“ hasábjain egy oly támadó közleményt, mely által magát a „Csongrádi Közlöny“ felelős szerkesztője sértettnek érzi. Megengedjük, hogy a sérelmes cikkben vannak oly passusok, melyek valóban fájhatnak a tisztelt Szerkesztő urnak; ámde ezért végezett volna Sohlya Gyulával és ne intézett volna támadást lapunk szerkesztje ellen, ki csak annyiban van érdekelve az egész dologban, hogy megkérdezettvén, ki utján jutott a „Tiszavidék“ 29-ik száma Ujdonsági rovataiba: „Egy ur, ki polgárilag akar párosodni“ című közle-

dos fák között s ábrándozva hallgatá a madárkák vig danáját.

John barátom csupa szem lett s mintegy álomból látszott felébredni, midőn figyelmeztetém, hogy talán elég is lesz már a leskelődésből ennyi.

Szóltatva hagyta el néző helyét s némán követett az udvarra vezető uton.

Hívtam, hogy jöjjön hozzám beszélgetni szobámba. — Kifogásul felhozta, hogy dolgo van, nincs ideje aztán lakásába sietet.

Pár perc mulva távoztam hazulról, elébb azonban benéztem John ablakán kíváncsi lévén arra, hogy mit dolgozik.

Nem volt otthon.

Csüdalgoztam ezen azonban azt gondolám elment hazulról s nem törődtem vele.

Véletlenül a kert ajtajába néztem; félig nyitva volt, holott jól emlékszem reá, hogy bezártam, midőn Johnnal kijöttünk a kertből. — Oda siettem, hogy betegyem, elébb azonban benéztem a kertbe s ime kit láttam ott? John barátomat. A kerítésnek azon részén állott, honnan a szomszédba lehetett látni most is feltűnően szép Alice barátónót néte.

Nem szóltam semmit neki, csendesen behuztam az ajtót s távoztam.

Két hét mult el az elébb leírtak után. — E rövid idő alatt John barátom egészen megváltozott. Szórakozott lett, gondolatokba mélyedve vonult el szobájába nem beszélgetett multjáról többé előttem, ellenkezőleg most mindig jövőjét emlegette, melyet nagyon sötétnek látott s igen sokszor hallám őt sóhajtani.

Egyszer egy szép délutáni nap alkonyán csupa vizesen jött elém a kis John a kertből, arca piros volt s boldogságtól sugárzott.

Mi a manó lelte magát John? kérdém tőle nevetve, hisz olyan vizes, mint a kiöntött ürge.

Kimentettem Alice kisasszonyt a kert alatt kanyargó folyóból, melybe csoluakázás közben esett. — Én láttam a veszedelmet, a kertben voltam véletlenül (lesüté szemeit e szónál,) hallottam a barátnő segélykiáltását, átugrottam a kerítésen s elhárítottam a veszélyt.

Szívélyesen szoritottam Jonnal kezét. — Maga derék fiu, mondám, a báróék bizonyosan nem hagyják jutalmazatlanul tettét.

A fiu elsáppadt szavaimra daczosan vetve hátra fejét mondá: John nem szokott kötelességet jutalomért teljesíteni! Még valamit akart mondani, de én engesztelőleg vágtam közbe: nem akartam megsérteni, John, ne haragudjon.

Nem haragszom válaszolá, ő kezét nyujtva nekem, de most sietek ruhát váltani, mert igen furcsán érzem magamat a vizes öltözetben. E szavai után ruganyos léptekkel távozt el.

Még fel sem öltözhetett egészen midőn hét águ koronás ezüst gombokkal ékített ruhájú szolgáló jött udvarunkra s egyenesen felém tartva kérdé urfi! nemde itt lakik egy fiatal ember a czirkuszból valami John nevű? A méltóságos báró ur hivatja magához.

Megmutattam a tudakozóknak a John szobáját, tudtára adva, hogy a keresett egyén ott lakik.

Pár perc mulva John a báróékhoz sietet.

A czirkusz fényesen ki volt világítva, a közönség szokatlan nagy számmal jelent meg, mert a czirkusz-direktor nagy plakátokon hirdeté, hogy a közönség kedvencének Johnnak van jutalomjátéka, melyen a

mény, az, miután annak állítását a valósággal megegyezőknek nem tartván, fedezte fel annak beküldőjét. Ennyit röviden. Még csak azt jegyezzük meg, hogy jellememet bárminőnek állítja is a nyilatkozat írója, az mindég volt oly tiszta, mint az övé. Egyébiránt a közöttünk való leszámolást illetőleg tagadom annak megtörténtét, mert az csak akkor lesz végleg tisztába hozva, ha a czikkiró a „Tiszavidék“ kiadóhivatala irányában fennálló tartozását kiegyenliti, de addig pedig nem. Szerk.

Ujdonságok.

— Községi közgyűlés tartott e hó 8-án. A közlött tárgysorozatban felvett ügyek tárgyalása előtt az elnöklő bírónak 3 rendbeli interpellatio is intéztetett. Egy a műut, egy a Hacker s Schwartz féle ház között létesített s egy a Tisza körös zugi ármentesítő társulat által helytelenül teljesített moder áttöltési munkálatokra vonatkozólag. Elmúlt 11 óra mikor a közgyűlés a tárgysorozatban közlött ügyek tárgyalásába kezdhetett, a minek oka különösen abban keresendő, hogy Szvoboda Ferencz községi jogügyi megbízott interpellálta Sohlya Gyula jegyzőt, egy az utóbb nevezett által magán társaságban használt s a képviselő testület némely tagját sértő kifejezések miatt. Teljes pártatlanságunk ismeretében, tartozunk az igazságnak megfelelőleg kijelenteni, hogy ezen utóbbi interpellatio még sem volt helyén való, mert a képviselő testület a mi nézetünk, de a közgyakorlat szempontjából sem arra való, hogy ott privát beszélgetések miatt megtorló intézkedések foganatosítása kérelmeztesse. Az interpelláló természetesen megfelelő választ kapott s valóban különleges felfogása erélyes visszautasításban részesült. A képviselő testület ezen incidens után napi rendre tért. Cseh József földterületét nem vette meg iskola helyül, azonban megvette He-

jutalmazandó legvakmerőbb egyensúly productióját mutatja be.

Az nap az én kis barátom nagyon izgatottnak látszott s mielőtt az előadásra ment volna, erősen szorított velem kezett s rezgő hangon bucsuzott el tőlem s nekem úgy tetszett, mintha könnyek csillogtak volna szemében. Időm sem lett volna kérdéseni megindultsága okát, de különben sem tudakoltam volna, mert az utóbbi pár nap alatt egészen megváltozott irántam. Nem sokat töoödött velem, ritkán szólt hozzám e miatt bosszankodtam reá.

Elmentem én is az előadásra.

A zene hangzott. A bohócok visongtak a szép lovaruók egy-egy sikerült mutatvány után kecsesen bókolva szórták kezecskéikkel csékjaikat a közönség felé, midőn nemsokára megjelent a perodon John a kedvencz. Minden szem rajta függött, kivéve a szép Alice bárónő és vőlegénye szeméit.

Láttam, mint szegzé az ifju tekintetét a beszélgető párra, mint pirul ki halvány arcán két rózsa, aztán emberfölötti erővel

ringer Sándor házat 3000 forintért ovdának, de amelyről köztudomásu, hogy alig ér 2000 forintot. Legérdekesebb s legtanulságosabb volt a képviselő testület ama határozata, amelylyel Csemegi Antal volt polgármesternek az 1876. évi megyei közmunka számadásból folyó 806 frt 25 kr. marasztalási összeget anélkül, hogy nevezett volt polgármester kérte volna visszautalványozta. Ismét pártatlanságunkra hivatkozva ezen esetből folyólag is tartozunk kijelenteni, hogy ez eljárás koránt sem egyeztethető össze a takarékoság szigorú elveivel s a ma vezér szerepet kezeiben tartó párt ez eljárásával szerrény nézetünk szerint ezen előzetes megállapodástól eltért. Szerintünk a képviselő testületnek okvetlenül el kellett volna fogadni az előadó jegyző ama javaslatát, hogy az ügy adassék ki jogi véleményre, mert így az ügy elbírálása határozottan magán viseli az ötletszerűség bélyegét s ama jogos feltevésre vezet, hogy a község jogügyi megbizottja vagy nem akart, vagy nem mert a képzelt zsák utcába belemeni s jogi vélenényt mondani. Több kevésbbé fontos ügy letárgyalása után, a közgyűlés véget ért.

— Isten ostora. Évtizedek óta nem emlékszik a csongrádi nép ily borzastó aszályra, mint az ez év! A kalászos növények adtak némi jövőbeni táplálási reményt, de ezek sem kielégítőek, minthogy elmondjuk, hogy nem féltermést, de még ennél is kevesebbet nyertünk a kalászos növényekből! de azután a többi növények, mint a kukoricza, a krumpl stb. növények, teljesen rosznak mondhatók. Némi reményünk mutatkozott a bortermelésnél, de itt is meghiusul a várakozásunk, mert részint megrikutak a szőlőfürtök, részint a nagy aszályban leégtek a szőlőszemek. A gyümölcsfák — főleg ha fiatalabbak — kiszáradtak, sőt még mindig száradnak. A vizek a kutakban kiapadnak! a rétekben is a füvek igen gyengén mutatkoznak, minthogy a megcserepesedett földön nem tudnak át-bujni, mező nincs s így legelő sincs! a jószág, hogy éhen el ne vesszen,

és ügyességgel kapaszkodott fel a magasságból aláfüggő hinta mellől leeresztett kötelennel, hogy megkezdje vakmerő egyensúly mutatványait az általa felvitt s a levegőben ide-oda himbálódzó függő hintán elhelyezett széken.

(Vége köv.)

H U M O R.

A kalmár:

— Mondja csak, miért fogadta fel kereskedésében épen őt, mikor szorgalmasabb munkást is kaphatott volna?

— Oh tudom, de hát ő ajánláját bélyeg nélkül küldötte és azért fogadom fel csupán, hogy a büntetés pénzt, mit leveléért fizetem, lefoghassam fizetéséből.

Lefőzés:

Nő: Nős ön Ecses ur?

Festő: Nem, az én feleségem a művészet.

Nő: Ugy? Akkor, ha az ön helyébe volnék, válópert inditanék ellene, mert az rég elhagyta önt.

pocsék áron sem kell, még ha féláron adatnék is el. Szóval: oly inségnek nézünk eléje, mely megközelíti az 1863. évi inséget. Mit tesz velünk az áldást adó Isten? nem tudjuk, de azt tudjuk, hogy bűneinkkel ezt megérdemljük, hogy ostorát ránk eressze, kik nem csak Isten ellen, de felebarátaink ellen is szüntelen vétünk!

— Jó lecke lesz ez eset a fiatalság — főleg az értelmi fiatalság — részére hogy az éjjeli tivornyázástól jövőre ovakodjék. Az eset következő: Mulatott egy fiatal intelligens egyén bár nem az ő osztálya tartozó egyénnel, s a mulatság vége az lón, hogy összeverekedtek a korábban közösen mulatók s verekedés közben, hogy, hogy nem S. ur ablakat betöltötték s a nagy lármára a városi rendőrök és megjelentek s perkompani az egész dulakodókat bekísérték a dutyiba, honnan csak kora reggel szabadult ki ami intelligens fiatal emberünk. Ismételjük, hogy jó lecke lesz ez a tettekre nézve.

— Mély utálattal vesszük tudomásul azt miszerint egyik a város előkelő háza utczaajtaja elé, rondaság öntetett. A tettes kitéről nincs tudomásunk, de az eljárást sehogyssem helyeselhetjük, s osztjuk a f. hó 8-án tartott városi közgyűlésen Sz. ur méltó megütközésének szavait tartván adtól, hogy: „Hodie mihi, eras tibi.“

— Tüzlőtőről. A tüzlőtő fő parancsnok panaszt emelt a főszolgabírónál, miszerint a tüzlőtők fölötti hatalmat a városi biztos teljesen magának tulajdonítja. Azonban ki-tűnt, hogy a hat fizetet tüzlőtő képtelen miszerint a szolgálatok — amint toronyőr és napos sőt egyéb teendőkből is — teljesít-hesse. Nagybaj az, hogy az az önkéntes tüzlőtők ifj. Zsemeri alparancsnok alatt — de különben is tüzesetidején a szerencsétlenség színhelyén kell hogy tetteleg részt vegyen — nem akarnak szolgálatot teljesíteni s 19-en kilépési számdékukat már ki is jelentették Hogy miként dől el ez ügy, a jövő meg fogja mutatni.

— Liszt kereskedés, a „Csongrádi Közlönyhöz.“ Mint a „Csongrádi Lap“ is értesítette olvasóit, Hegyi Antal plébános mint a Sima—Hegyi szentesi gőzmalom birtagja Csongrádon állítólag Forgó G. Imre házában tiszt üzletett szándékozik nyitni. Miután az üzlet vezetéssel sem Német

sem Bagossy Józsefet megnyerni nem sikerült, hosszas utánjárásal üzlet vezetőül Csernus E. kisaszonyt nyerte meg. Miután a liszt üzlettel kapcsolatosan vallási előnyök mint bucsu stb. vannak egybekötve, ajánljuk az üzletet mi is olvasóink figyelmébe, mert ez az első esett, hogy rom. kath. plébános lisztárulással s molnár iparról foglalkozzék.

— Uj főispán. Csongrádmegye főispán-jává, miut biztos forrásból értesülünk, Vadnay Andor dr. fog kineveztetni. Annak idején Békésmegye főispánjának volt kiszemelve, most azonban, hogy Simoncsics Béla, tolnamegyei alispán nem, miut kontemplálva volt, Csongrádmegye, hanem Tolnamegye főispán-jává neveztetik ki, a csongrádi főispáni széket töltik be Vadnayval. Az uj főispánt, a mint értesülünk, már a legközelebbi napokban kinevezik.

— Uj II. bíró. F. hó 11-án tartott városi közgyűlésen a fölfüggesztett Forgó G. Imre másod bíró helyett Forgó Gergely városi képviselő egy hangulag választatott

meg. ki azonnal az elnöklő főszolgabíró előtt az esküt le is tette. Forgó Gergelyt mint értelmes és józan egyént ismeri Csongrád népe s így másodbírói székben csak örömmel üdvözi.

— **Visszahelyezés.** Frank Zoltán állásától felfüggesztett itteni polgári iskola tanítót a f. hó 10-én Szentesen tartott várm. fegyelmi választmány állásába visszahelyezte. A többi Csongrádot érdeklő fegyelmi ügyek nem jöttek tárgyalás alá.

— **Lemondás.** Toth József községi iktató-és kiadó állását odahagyta. Ezt azonban nem is csodáljuk; mert egy oly terhes és valóban értelmességet megkövetelő állást 300 frtal teljesíteni teljes képtelenség. Hogy ki legyen utóda és illetve, ki lesz a közgyűlés által a megüresedett iktatói állásra megválasztva, nem tudjuk.

— **Vásár.** A hatóság folyamodására a m. kir. belügyminiszter elrendelte, hogy a vásárok ezután városunkban két napon át tartassanak; azon kérésnek azonban, hogy azok vasárnaponként nem tettek eleget, mert kimondotta hogy a vásárok mindenkor a kitűzött határnapokon tartandók meg.

— **Életmentő tanító.** Zentán — mint levelezőnk írja — egy tanító hősi módon mentette meg egy kis leány életét. Délután ugyanis két kis leány vígan lubiczolt a Tisza hullámaiban. A kisebbik azonban véletlenül a talaj egy mély gödrébe lépett s már-már fuldokolni kezdett. Nénje megrémülve és sirva sietett megmentésére, de ekkor mindkettőjük fölött összecsaptak a hullámok. A parton észrevették a szerencsétlenséget, de senki sem mert a gyermekek segítségére menni. Ekkor az ámuló és jajveszékélő tömegben utat tört magának Szigethy Imre városi tanító, ruhástul a hullámok közé rohant s szerencsésen a partra hozta a halállal küzdő gyermekeket, kik aztán csakhamar magukhoz tértek. A bátor szívű tanítót a körülállók lelkesen megéljenzették.

— **A gólya tévedés.** Szomoru történetnek volt az oka a gólya tévedése, Virág András házában. A gazda ugyanis erősen reménykedett, hogy a gólya fiuval fogja őt megajándékozni s hallani sem akart róla, hogy neki leánya lesz esetleg. Mikor pedig ez véletlenül mégis bekövetkezett, az apa örült dőhvel rontott neki az asszonynak, hogy megöli a leánynyal együtt. Az anya féltve szorította magához kis magzatát, hogy megvédje a brutális ember ellen, de mire a jelenlevők kitudzolták a dühös embert, az anya védelem közben agyonnyomta a kis leányt, aki sehogysem kellett az apjának.

— **A vásárhelyi szocialisták.** A hódmezővásárhelyi szocialisták — mint levelezőnk írja — most, hogy az aratást befejezték, megint kezdenek mozgolódni. Megint gyűléseket tartanak, amelyekben erősen tanácskoznak a teendők felett. A rendőrség vasárnap egyik jól ismert szocialista izgatónak, Szathmári Péternek házában hatvan tagu titkos gyűlést oszlatott fel; a szocialisták itt a fölött tanácskoztak, mi módon szabadithatják ki a szegedi csillagbörtönből a zavargások alatt elfogott vezérüket Sz. Kovács Jánost. A szocialista parasztok e célból egy monstre küldöttséget akarnak az igazságügyminiszter elé meneszteni.

— **Az eperjesi jogakadémia 1893—94.** tanévi értesítőjéből kitetszik, hogy e tanintézetnél 11 tanár működött, u. m.: dr. Horváth Ödön dékán, dr. Breyer Adolf, Glós Károly, dr. Horovitz Simon, Hörk

József, dr. Lakner Árpád, dr. Pelech E. János, dr. Sarudy Vilmos, Schulek Gusztáv, dr. Szilávik Mátyás és dr. Sztelho János. A tanintézet négy évi tanfolyamán a téli félévben 20 tantárgy összesen 90 heti órában, a nyári félévben 13 tantárgy összesen 79 heti órában adatott elő. A tanév alatt beírt hallgatók összes száma a mult tanévhez képest ismét jelentékenyen szaporodván: 114-et tett ki. Közöttök volt: első éves 45, második éves 32, harmad éves 16, negyed éves 14, tanfolyam hallgatása nélkül miniszteri engedéllyel vizsgázó 7. Valásra nézve: rom. kath. 38, gör. kath. 11, gör. keleti 1, ág. ev. 41, ev. ref. 11, izr. 12. Eperjesi volt 20, vidéki 93, külföldi 1. Tandijelengedésben részesült 21, ösztöndíjban 16, a segélyegylet segélyezésében 12, tápintézet díj elengedésben 8. Az elengedett tan- és tápdíjakat, nemkülönben az ösztön- és segélydíjak összege együtt 1627 frt 45 krt tett ki. Az elmúlt tanév alatt összesen 12 végbizonyítvány lett kiadva s 52 alap- és 9 államvizsgálat tartatott. Kitüntetéssel négyen vizsgáztak. A joghallgatók testülete, becsület bírósága, segélyegylete és zeneköre az elmúlt tanévben igen élénk és az ifjúság érdekeit jelentékenyen előmozdító működést fejtett ki; könyvtára pedig szintén figyelemre méltó gyarapodást mutatott fel.

— **A 20 és 4 krajczárosok tudvalevőleg január 1-én elvesztik forgalomképességüket, miért is csak december 31-éig fogadhatók el a magánforgalomban.** Az állampénztárak azután még 1895. december végéig fogadják el ezt a kétféle váltópénzt fizetés vagy beváltás céljából, 1896. január 1-ével azonban már többé sehoh sem lesznek beválthatók.

Uj találmányok.

— **Uj pályatisztító.** A Párisban megjelenő „Le Geniecivil” műszaki lapban közölve volt egy Quinczy nevű ur által feltalált pályatisztító leírása, melynek többféle előnye van; a mozdonyoknál és lovonatu kocsiknál még most használatban levő pályatisztítók meg is felelnek azon célnak, hogy kisebb akadályokat elhárítsanak és hogy a különben rendszeren bekövetkező kiskilást meggátolják, de nagyobb akadályoknál mégsem elegendők, és például a lovonatu kocsiknál az emberi tett a pályatisztító daczára is a kerekek alá kerülhet, vagy oly vonatoknál, melyek nagyobb gyorsasággal haladnak, az illető személy a készülék lökése következtében életétől fosztatik meg. E baj elhárítása véget Quinczy egy pályatisztítót talált föl, mely némely tekintetben az utcáseprőgépek seprőkészülékeire emlékeztet. Ez a sinekhez rézsut álló két fésűkerékből áll, melyeket az elő tengely hajt és a megóvandó jármű kerekeivel ellenkező irányban forognak. A fésűk hajlítható anyaggal akként vannak levonva, hogy alakjuk felismerhető marad. Megjegyzendő, hogy az áttételi viszony következtében a kerekek gyorsabban forognak, mint a mozdony, vagy a lovonatu kocsik kerekei. A mondott közlemény szerint, e kocsiknál és lasaban járó gépeknél az akadály biztonságos oldaltolatik és pedig a kocsikhoz ki ruganyosságánál fogva minden különös kár nélkül. Gyorsmenetű rugalmassága sem használ és a lökés bizonyára halálát okozza a sineken fekvő embernek vagy állatnak. De a test kifelé lesz hajtva és legalább is

az elgázolás által nemlesz éktelenül megcsontitva.

— **Czél szerű találmányt terjesztet** Menze P. mérnök a berlini városi-és körüti vasut igazgatósága elé. Czélja, hogy egy mindegyik kocsiosztály-ablakon elhelyezendő táblán állitható számokkal kerületről azonnal láthatóvá tétessék, hogy a kocsiosztályban még hány üres hely van. A berendezés gyakorlati becse félreismerhetetlen, lényegesen megkönnyíti a helyet kereső utasnak a vonat rövid megálási ideje alatt e nehéz feladatot; továbbá fölsőlegessé teszi a kocsijátó gyakori nyitogatását, ami főleg télen igen kellemetlen a kocsiban ülő utasokra nézve. A vasut igazgatóság megígérte a feltalálóknak, hogy a készüléket már legközelebb használatba veszi. A szabad helyeket jelző számokat miudenesetre a közönségnek kell beállítani és látszólag e körülmények fogná a tervet meghiusítani. Másrészt azonban feltehető, hogy azon általános óhaj folytán, hogy a vasuti kocsikban lehetőleg kevesebb szorongás legyen, a közönségben elegendő fognak találkozni, a kik a kényelem e kis részét feláldozni készek és kívülről a jelző táblák számainak állítását eszközölni hajlandók lesznek, hogy a kocsiban pl. még négy üres hely van.

Irodalom.

A „Külföld” utolsó száma igen élvezetes tartalommal jelenik meg, a mely tanubizonyoságot tesz a szerkesztők, Cserhalmi H. Irén és Gerő Attila ritka ügyességéről és finom műzsléséről. Z o l a szenzációjonalis regényén a „Lourdes”-on kívül, mely a napokban jelent meg, feltűnést keltve Párisban, még egy érdekes angol regényt, egy szép olasz, valamint egy dán novellát és három remek verset Hamerlingtól, Sully Prudhommetól és a héber költészet két gyöngyét. Azonkívül hoz néket különösen érdeklő nemzetgazdasági cikket és a nagy párisi Bon marché divatczég érdekesítő ismertetését.

A lapot, melynek előfizetési ára negyedévenként 2 frt 60 kr. minden olvasónk figyelmébe ajánljuk. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal Budapest, Nádor-utca 15. I. em.

Közgazdaság.

Az állatbelyegzés és a bőrök értéke.

Ugy a hazai piacokon valamint a hazánkban kiszállított és a külföldön értékesített nyers állatbőrök is, az élőállatok főleg szarvasmarhák megbélyegzésénél használatni szokott sütő vasak helytelen alkalmazása folytán szenvedett sérülések következtében, jelentékenyen csekélyebb értéket képviselnek és lanyhább kereslet tárgyát képezik, mint a külföldnek forgalomba hozott azon állat-bőrök, melyek ezen égési sérüléstől mentek s így ipari czélokra amazoknál sokkal alkalmasabbak.

A bőrparosok részéről több ízben tettétvén ez panasz tárgyává, azoknak, de különösen az állattenyésztő gazdáknak és a bőreladással foglalkozó kereskedő közönség érdekében áll az a figyelmeztetés, melyet a földmivélsügyi miniszter leirata folytán közrebocsát a szegedi kereskedelmi és iparkamara. Figyelmezteti ugyanis az élőállatok belyegzését eszközölni gazdaközönséget arra, hogy saját anyagi károsodásnak elkerülése

czéljában a tüzes vassal való bélyegzést jövőre ne az állat csipőjére, hanem szarvasmarháknál az állat szarvára, ha pedig a megbélyegzendő állat szarva fejlettségénél fogva a bélyegzésre alkalmatlan avagy nem szarvasmarháknál is az állat jobb vagy bal állkapcsára, esetleg nyakára alkalmazza.

Természetes, hogy ez esetben a jelenleg még sok helyen használatban lévő nagy terjedelmű bélyegző vasak teljes mellőzésével kisebb és helyesen készült bélyegzők alkalmazandók.

Értesítés a benlakással összekötött kolozsvári kereskedelmi akadémiáról. A kolozsvári kereskedelmi akadémiába oly növendékek vétetnek fel, kik a gymn., reál-, vagy polgári iskola négy alsó osztályát végezték. Az 1894/95. tanévi beiratások szeptember 1-6-ig eszközöltek. — Tandij egy évre 60 — hatvan frt, melynek fele szeptemberben, fele februárban fizetendő; továbbá 2 frt ifjúsági könyvtárdij. Az új tanulók pedig 5 frt beiratásdíjt is fizetnek. A benlakásba 100 tanuló vehető el s fölvételért e hó 15-ig kell folyamodni. Benlakási díj egy évre 400 frt, mely összeg negyedvenként vagy kivételesen havonként fizetendő. Bővebb értesítést nyújtó évi Értesítővel készséggel szolgál a szülők megkeresésére az igazgatóság.

CSARNOK.

Lizzy.

(Folytatás.)

Az ablak alatt egy vigtársaság lawn-tennist játszott . . . Egészen elmerültem nézésükbe s mikor visszafordultam, megdöbbenve láttam Lizzyt széke előtt a földön elterülve.

Kezében görcsösen szorongatott egy budapesti hírlapot. Fölemeltem a leány élettelen testét s mialatt a szofán elhelyeztem, szemem az ujságlapra tévedt, nagyon is be volt irkálva . . .

Gálbory szabadulni akart a bajból! Sok pénz kellett ahhoz, de megmagyarázta neki Somkerekgy gróf, hogy most egy kis eret fognak vágni a vén Rotscbild zsebén. Összeálltak hát ők, a mágánások 20-an is vannak és megcsinálták a „ring“-et.

A „kukoriczaring“ nagyszerűen tetszett a vén Gálborynak!

Mikor haza ment a gróftól, csak úgy főzte a fejében a dolgot . . . — Eladom a termést, pénzzé teszem a jövő évi szüretet! A jószágbul 120-at küldök a vássárra s aztán telik innen onnan is. Summa summárum, ez egy negyed millió! Egy év alatt meg duplázunk! Kifizetem az adósságot . . . Ide veszem magam mellé a Galantay Stefit, hozzáadom a leányomat . . . Punktum Strayzand!

Szegény Lizzy, hogy nevette ő a Galantay Stefit. Azt a szép szálás, de léha és uras legényt.

A farsang együtt látta őket minden bálon Budapesten. Az emberek sokat beszéltek a szép párról . . . Lizzy akkor boldog volt . . .

III.

A „kukoriczaring“ megbukott . . . Gálbory János agyonlőtte magát. Birtokát megvette Stern Jakab.

„Eljegyzés. Galantay István földbirtokos oltárhoz vezette Stern Jankát“ Stern Jakab nagybirtokos leányát a vajonfalvi rom. kath. templomban. A menyasszony az esküvő alatt a rom. kath. hitre tért át

Ezt olvasta el szegény Lizzy . . . Hazavittük a „Quisisan“-ba ahol másnap reggel kiterítettük.

Szegény Lizzy!

Most már igazán boldog, mert meghalt! . . .

(Vége.)

G.

A szerelem születése.

(B. J. prózaja után.)

Midőn a nagy világ
Meg volt már teremtve,
Nagy művén körül járt
Az Ur tekintete.

Megnyugvással mondá:
„Ime bevégeztem.“
Ámde az ember szólt:
„Oh, nem Uram, még nem!“

És kétségbees'ten
Panaszolá Ádám:
„Uram, Éva társam
Oly idegen hozzám ;

Ha fájdalmim vannak
Nem osztozik abban,
S nem részeltet, hogy ha,
Neki öröme van.“

Az Ur trónja elő
Idézé hát Évát —
Nézve és keresve
Benne a nagy hibát —

Nézte, nézte és a
Hibát nem találta,
S töprengés felhői
Üttek homlokára.

Igy szóltott magában:
„A hiba mi lehet?
Hisz' benne akartam
Alkotni a menyet ;

Szemének mely olyan
Gyönyörűen ragyog:
Az égről hoztam a
Legfényeseb csillagot

Homloka napsugár.
Haja: éj setétye,
Válta karja; rózsza
S lilium összetéve.

Arczára s ajkára ;
Hajnalpirját tettem,
Mi hiányzik tehát,
Hogy még tökéletlen?“

Az Ur busulását
Mindenki érezte ;
Az angyalok sirtak
Körötte repkedve

Ember és az állat
Mind busongva állott,
Lehajták fejüket.
A kedves virágok.

A szép bárányfelhő
Sötét lett és komor —
S Éva ált nyugodtan,
Mint egy márvány szobor.

Csajághy Gyula.

(Vége köv.)

NYILTÉR*)

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, a privát megrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Hirdetések.

Hajfiatalító.

Aki e nemű szerek iránt már teljesen elvesztette bizalmát, annak szeremből csak egy próbát ajánlok, s kezeskedem, hogy 8—10 nap mulva az őszhaj eredeti fényét és fiatalos színét visszanyeri, a korpaképződést és haj-hullást 3—4-szeri használatra megszünteti, és így a haj növeését is elősegíti.

Ára 1/2 literes üvegnek 1 frt 50 kr.

Kapható:
Török Katalinnál,
Budapest Páva-utca 13.

SZŐLŐ-OJTVÁNYOK és AMERIKAI SZŐLÖVESSZÖK ELADÁSA!

A 30 holdnál nagyobb területű

SÁNDORTELEP UJVIDÉKEN

f. é. november havában, Ripária, Portalis, Solonis és Jacques alanyokra készült

500,000 darab fásajtványaiából a tökéletesen öszszeforrt példányokat, jutányos árak mellett eladásra bocsájtja.

Ez idén a legjobb bel- és külföldi bor és csemege-szőlőfajokból 420 fajnál több került ojtás alá, és alolított telep tulajdonos kívánatra, bővebb magyarázatokkal elátott részletes árjegyzékét, a t. cz. érdeklődőknek ingyen és bérmentve szívesen átküldi.

A telep zöldojtasokkal is szolgálhat, nem különben, — mint ojtási czélokra, mint pedig iskoláztatásra alkalmas, amerikai alanyokkal, Riparia, Sauvage, Portalis, Solonis és a Rupestris különféle válfajaiából, mint sima, mint pedig gyökeres vesszőkkel — nagyobb mennyiségekben, — végre a már hordképes ojtványokból, az ojtógalyok is eladásra kerülnek.

ADAMOVICH SÁNDOR,
Ujvidéken.

H I R D E T É S E K

jutányos árban felvételnek a

Tisza vidék

kiadóhivatalában

Csongrád,

magtár-utcza 41. szám alatt.

Egy jó házból való fiu lapunk könyvnyomdájában

TANONCUL

6 forint havi fizetés mellett azonnal fölvetetik.

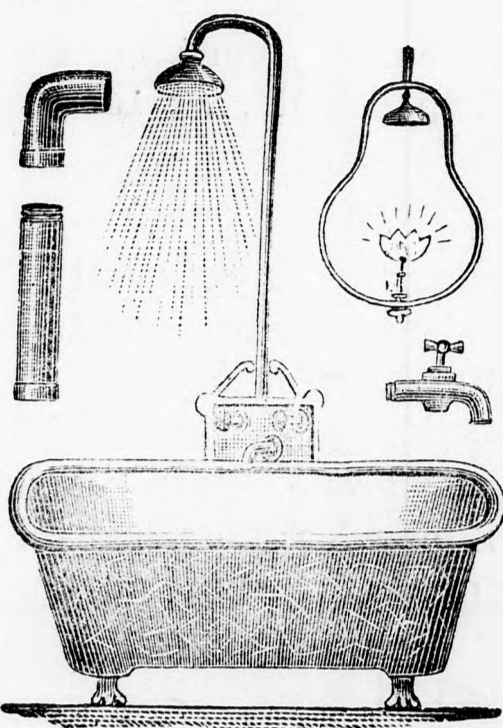
KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII. ker. Garai-utcza 6-8. sz.

Elvállal és berendez:

Légszesz és vízvezetékeket.
Szivattyúkat minden célra, vízszállító kasokat.
Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással.
Városok, gyárak, kastélyok, lakóházak stb. vízzel való ellátását.
Mindennemű központi fűtéseket, állami nyilvános és magán épületek részére.

Szellőztetéseket.
Gőz, kőd és zuhany fürdőket.
Szárítókat, bármily célra.
Legjobb rendszerű closeteket.
Vas és kőgyag cső csatornázásokat.
Gőzfürdő és gőz mosókonyhákat.
Szűrő és fertőtlenítőket.
Természetes légszesztelepeket.
Köszén és olaj gázgyárakat.

KŐGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON.

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Költségvetéseket készséggel készít. 7-13

Olcsó iskolai tankönyvek!

Nagyobb összeköttetésem folytán azon kedvező helyzetben vagyok, hogy az

E L E M I,

valamint a

P O L G Á R I

fiiskola mind 4 osztálya részére az 1894-95. iskolai tanévre szükséges összes tankönyveket, bolti áraiknál

3 százalékkal olcsóbban

szolgálhatom ki.

T. vevőimnek még azon előnyös kedvezményt is szerencsés vagyok nyujthatni, hogy a nálam beszerzett tankönyveket kemény táblába, angolvásznon borítékkal darabonként

csak 10 krajczárért költelem be.

Továbbá RAJZFÜZETEK, RAJZMINTÁK, VONALZÓK, FESTÉKEK stb. rajz kellékek.

Csongrád, 1894. évi augusztus hó 12-én.

Illő tisztelettel:

SZILBER JÁNOS.